

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI VAZIRLAR MAHKAMASINING QARORI

20 **23** yil « **7** » **dekabr**

№ **648**

Toshkent sh.

Профессионал таълимда кредит-модуль тизимини жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида

Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Маъмурий ислохотлар доирасида олий таълим, фан ва инновациялар соҳасида давлат бошқарувини самарали ташкил қилиш чора-тадбирлари тўғрисида” 2023 йил 3 июлдаги ПҚ–200-сон, “Ўзбекистон – 2030” стратегиясини 2023 йилда сифатли ва ўз вақтида амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида” 2023 йил 11 сентябрдаги ПҚ–300-сон қарорлари ижросини таъминлаш ҳамда профессионал таълимда кредит-модуль тизимини босқичма-босқич жорий этиш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси **қарор қилади:**

1. Қуйидагилар:

а) Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2023 йил 3 июлдаги ПҚ–200-сон қарори билан тасдиқланган Олий таълим, фан ва инновациялар соҳасини трансформация қилиш жараёнларини жадаллаштириш бўйича “йўл харитаси”нинг 31-бандида:

профессионал таълим муассасалари педагог ходимларининг ўқув-меъёрий ҳужжатлари ҳамда педагогик юкламаларини қайта кўриб чиқиш;

профессионал таълим тизими раҳбар ва педагог ходимларининг малакасини ошириш ва уларни қайта тайёрлаш жараёнига кредит-модуль тизимини жорий этиш;

б) Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2023 йил 11 сентябрдаги ПҚ–300-сон қарори билан тасдиқланган “Ўзбекистон – 2030” стратегиясининг ҳар бир инсонга ўз салоҳиятини рўёбга чиқариш учун муносиб шароитлар яратиш йўналиши бўйича 2023 йилда ишлаб чиқиладиган норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар лойиҳалари рўйхатининг 7-бандида техникумларда кредит-модуль тизимини жорий этиш назарда тутилганлиги маълумот учун қабул қилинсин.

2. Қуйидагиларни назарда тутувчи Техникумларда кредит-модуль тизимида ўқув жараёнини ташкил этиш тартиби тўғрисидаги низом 1-иловага мувофиқ тасдиқлансин:

ўрта бўғин кадрлар тайёрлашда кредит-модуль тизими бўйича ўқув жараёнини ташкил этиш ва таълим сифатини таъминлаш;

ўқувчилар томонидан ўқув йили ва семестр давомида тўпланадиган кредитлар миқдори ва ўзлаштириш лозим бўлган фанларни белгилаш;

ўрта бўғин кадрларни тайёрлашда кредит-модуль тизимини босқичма-босқич жорий этиш ҳамда ўқувчилар ўзлаштиришини баҳолаш;

ўқувчилар академик мобиллиги ҳамда кредитларни тан олишни амалга ошириш, кредит-модуль тизимида рўйхатга олиш хизматини ташкил этиш.

3. Ўзбекистон Республикаси Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлиги:

а) тизимида техникумлар бўлган вазирликлар ва идоралар билан ҳамкорликда 2024/2025 ўқув йилидан бошлаб техникумларда кредит-модуль тизимида ўқув жараёнини ташкил этиш бўйича:

таълимнинг кредит-модуль тизимида техникумларни босқичма-босқич ўтказиб бориш чораларини кўрсин;

ўқув жараёнига кредит-модуль тизими жорий этиладиган профессионал таълим йўналишлари, касб ва мутахассисликларининг давлат таълим стандартлари, малака талаблари, ўқув режалари ва ўқув дастурларини қайта ишлаб чиқсин;

б) профессионал таълим тизими раҳбар ва педагог ходимларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш жараёнига кредит-модуль тизимини жорий этиш бўйича **2024 йил 1 январдан бошлаб:**

кредит-модуль тизими жорий этилиши орқали малака ошириш курсларининг ўқув режалари ва ўқув дастурлари такомиллаштирилишини ва тингловчиларнинг муайян модуль (фан) бўйича ўзлаштирилган ўқув юкламаси кредитлар асосида ҳисобланишини таъминласин;

раҳбар ва педагог ходимларнинг малака ошириш шакллари мустақил танлаш имкониятини йўлга қўйсин ҳамда ҳар ўқув курси якуни бўйича таълим натижаларини мониторинг қилсин.

4. Ўзбекистон Республикаси Ҳукуматининг айрим қарорларига 2-иловага мувофиқ ўзгартириш ва қўшимчалар киритилсин.

5. Ўзбекистон Республикаси Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлиги манфаатдор вазирликлар ва идоралар билан биргаликда ўзлари қабул қилган норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни икки ой муддатда ушбу қарорга мувофиқлаштирсин.

6. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси олий таълим, фан ва инновациялар вазирининг биринчи ўринбосари К.Х. Каримов зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикасининг
Бош вазири

А. Арипов

Вазирлар Маҳкамасининг
2023 йил "7" декабрдаги 648 -сон қарорига
1-илова

Техникумларда кредит-модуль тизимида ўқув жараёнини ташкил этиш тартиби тўғрисидаги НИЗОМ

1-боб. Умумий қоидалар

1. Мазкур Низом Ўзбекистон Республикасидаги техникумларда кредит-модуль тизимида ўқув жараёнини ташкил этиш тартибини белгилайди.

2. Техникумларда кредит-модуль тизимида ўқув жараёни Кредит тўплаш ва кўчиришнинг Европа моделига (European Credit Transfer and Accumulation System - ECTS) мувофиқ ташкил қилинади.

3. Ушбу Низом Ўзбекистон Республикаси Президентининг ҳужжатлари билан алоҳида ваколатлар берилган профессионал таълим ташкилотлари, нодавлат профессионал таълим ташкилотлари, Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги тизимидаги юридик техникумлар ва Ўзбекистон Республикаси ҳудудида ўз фаолиятини юритаётган халқаро ва нодавлат хорижий профессионал таълим ташкилотларига нисбатан татбиқ этилмайди.

4. Техникумлар томонидан бошқа профессионал (олий) таълим ташкилотлари билан қўшма дастурлар доирасидаги шартномаларда мазкур Низомда назарда тутилганидан бошқача қоидалар белгиланган бўлса, ушбу шартнома қоидалари қўлланилади.

5. Кредит-модуль тизими жорий этиладиган таълим дастурлари Ўзбекистон Республикаси Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлиги томонидан белгиланади.

6. Ушбу Низомда қуйидаги асосий тушунчалар қўлланилади:

академик мобиллик — техникум ўқувчиларининг муайян вақт мобайнида республика ҳудудидаги ёки чет элдаги бошқа бир профессионал таълим ташкилотида таълим олиши;

кредит — таълим олиш натижаларига кўра ўқувчи томонидан муайян фан бўйича ўзлаштирилган ўқув юкламасининг ўлчов бирлиги. Кредитлар қоидага мувофиқ бутун сонларда ифодаланади;

кредитларни кўчириш — ўқувчиларнинг академик мобиллигини таъминлаш мақсадида бир техникумдаги таълим дастурида олинган кредитларни бошқа техникумга кўчириш ва тан олиш;

кредит тўплаш — ўқув юкламасини ўзлаштириш натижасида тақдим этиладиган кредит бирликларини йиғиш;

мобиллик дастури – икки ёки ундан ортиқ техникум ўртасида ўзаро келишув асосида ташкил этиладиган дастур;

таълим дастури – профессионал таълим ташкилоти битирувчисига муайян эгаллаган касб ёки мутахассислик бўйича касбий фаолиятни малакали бажариш имконини беришга қаратилган профессионал таълим тайёргарлигининг асосий мазмунини аниқловчи давлат таълим стандарти, малака талаби, ўқув режаси ва ўқув дастурларидан иборат ҳужжатлар тўплами;

таълим дастури каталоги – профессионал таълим ташкилоти тавсифи, кредит-модуль тизими, мавжуд касб ва мутахассисликлар, ўқув режалар, ўқув дастурлари, хизматлар ва ресурслар тавсифи тўғрисида ахборот;

таълим жараёнини бошқариш ахборот тизими – ўқувчиларни рўйхатга олиш, ўқув материалларини тарқатиш, ўқувчилар ва педагог ходимлар ўртасида ўзаро ҳамкорликни таъминлаш, топшириқларни бериш, назоратлар ўтказиш, баҳолаш ва унинг натижаларини қайд этиш каби имкониятларга эга бўлган электрон тизим (махсус дастурий восита);

таълим модули (модуль) – ўқувчида билим, кўникма ва малакаларни шакллантиришга қаратилган таълим дастурининг таркибий қисми сифатида назорат қилишнинг тегишли тури билан яқунланадиган алоҳида ўқув фани (унинг қисми ёки ўзаро бир соҳага доир фанлар мажмуи);

таълим элементлари – таълим дастурининг бир қисми бўлиб, таълим олиш натижаларига эришиш ва таълим дастурида кўрсатилган билимларни ўзлаштиришга ҳамда кўникмаларни эгаллашга кўмаклашувчи ўқитиш тури;

транскрипт – таълим олишнинг тегишли даврида ўзлаштирилган кредитлар ҳамда олинган баҳоларнинг ҳарф ва рақамлардаги ифодаси кўрсатиб ўтилган фанлар рўйхатини ўз ичига олган белгиланган шаклдаги ҳужжат;

ўқувчининг шахсий таълим траекторияси – ўқувчи томонидан танланган ҳамда унга кетма-кетликда билимлар тўплаш ва хоҳлаган компетенциялар йиғиндисига эга бўлиш имкониятини берадиган йўналиш (маршрут, режа). Таълим траекторияси институционал ҳужжатлар ва йўриқномалар ёрдамида тузилиши ҳамда турли таълим траекториялари натижасида бир хил малака олишга олиб келиши мумкин;

ўқув юкламаси – ўқувчи томонидан ўқув фаолиятининг барча турларини (маъруза, амалий машғулот, семинар, лаборатория иши, курс лойиҳаси (иши), амалиёт ва мустақил иш) амалга ошириш асосида кутилган ўқув натижаларига эришиш учун зарур бўлган соатлар ҳажми;

GPA (Grade Point Average) – таълим олувчи томонидан ўзлаштирилган кредитлари бўйича олган баҳоси (баллари)нинг ўртача қиймати бўлиб, у қуйидаги формула ёрдамида ҳисобланади:

$$GPA = \frac{K_{T1} \cdot U_1 + K_{T2} \cdot U_2 + K_{T3} \cdot U_3 + \dots + K_{Tn} \cdot U_n}{K_1 + K_2 + K_3 + \dots + K_n}, \quad \text{бунда:}$$

K_n – ҳар бир фан/модулга ажратилган кредитлар миқдори;

K_{Tn} – ҳар бир фан/модуль бўйича ўқувчи тўплаган кредитлар миқдори;

U_n – ҳар бир фан/модуль бўйича ўқувчи олган баҳо (балл);

n – муайян фан/модулнинг сони.

Бунда ўқувчи фақат фан/модулни муваффақиятли якунлаган тақдирда, ушбу фан/модуль бўйича кредит берилади.

7. Ўқув жараёнига кредит-модуль тизимини жорий этишнинг ташкилий масалаларига оид маълумотлар, шу жумладан, таълим дастури каталоги, академик мобиллик, таълим тўғрисидаги маълумотнома, кредитларни тан олиш ва кўчириб ўтказишга тааллуқли ҳужжатлар (транскрипт ва бошқалар), шунингдек, академик мобиллик даврида ўқувчининг билим даражасини аниқлаш бўйича кўрсаткичлар ва бошқа зарур ҳужжатлар намуналари Ўзбекистон Республикаси Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлиги томонидан ишлаб чиқилади ва тасдиқланади.

8. Ўқув режасида ўзлаштириладиган мажбурий фанлар ва танлов фанлари, уларга ажратилган соатлар (кредитлар), ўқув йили, назарий ва амалий машғулотлар, ўқув ва ишлаб чиқариш амалиёти, якуний давлат аттестацияси ҳамда бошқа зарур параметрлар акс эттирилади. Ўқув режаси ва ўқув дастури белгиланган тартибда ишлаб чиқилади ҳамда тасдиқланади.

Таълим дастурида кредитларнинг миқдори умумий ўқув юкламаси асосида кўрсатилади.

9. Таълим дастури каталоги ва ўқитиш шaroитлари тўғрисидаги батафсил маълумотлар техникумларнинг расмий веб-сайтига қулай юкланадиган шаклда ўқув йили бошланишидан камида бир ой олдин жойлаштирилади.

2-боб. Ўқув жараёнини ташкил этиш ва таълим сифатини таъминлаш

10. Ўқув жараёни ўқув ва назорат тадбирлари мажмуини ўз ичига олади. Ўқув тадбирларида барча турдаги аудитория машғулотлари, амалиёт ва мустақил ишларнинг ташкил этилиши назарда тутилади.

Назорат тадбирлари таълим олувчиларнинг ўқув режасидаги тегишли фанлар бўйича билимларни ўзлаштиришини ва уларнинг натижаларини баҳолашни назарда тутди.

11. Ўқув жараёни ўқувчилар, педагог ходимлар ва маъмурият ўртасида очиқ мулоқот шаклида ўқувчига йўналтирилган ёндашув асосида таълим дастурларини инобатга олган ҳолда режалаштирилади. Ушбу жараёнда ўқувчиларнинг талаб ва истаклари муҳокама қилинади. Барча манфаатдор

томонлар таълим дастурининг яратилиши ва ўзлаштирилишининг асосланган ҳамда ечимга йўналтирилган муҳокамасига жалб этилиши мумкин. Муҳокамада ўқувчилар вакиллари овоз бериш ҳуқуқи орқали иштирок этади.

12. Ўқув жараёнини режалаштириш қуйидаги босқичлардан иборат бўлади:

ўқув режаси ва ўқув дастурини ишлаб чиқиш;

ишчи ўқув режаси ҳамда фанларнинг ишчи ўқув дастурини ишлаб чиқиш;

танлов фанлари рўйхатига мос равишда ўқув-методик бўлим (ёки бўлим бошлиғи) назорати остида ўқувчиларнинг шахсий таълим траекториясини шакллантириш;

академик гуруҳлар бўйича ўқув машғулоти жадвалини тузиш.

Ўқув режасига ўқувчилар томонидан ихтиёрий равишда ўзлаштириладиган қўшимча кредитлар ажратиладиган таълим элементлари киритилади. Ўқувчининг жамоат ишларидаги фаоллиги, касбий тадбирлар, касбига оид фаолиятдаги иштироки ҳамда соҳа мутахассислари томонидан ўтказиладиган қисқа муддатли курслардаги иштироки рағбатлантирилиб, кредитлар ажратилади.

Ўқувчига ўқув юкламасидан ташқари ўз ихтиёрига кўра рўйхати тақдим этиладиган қўшимча фанларни ёки бошқа касб (мутахассислик) ўқув режасининг танлов фанларида мавжуд фанлар рўйхатидан қўшимча фанни танлаб тўлов-контракт асосида ўқишига рухсат этилади. Бунда қўшимча ўзлаштирилган фанлар ўқувчи ўқув юкламасига (кредитлар ҳажмига) қўшилади ҳамда диплом иловасида қайд этилади.

13. Ўқув йили давомийлиги таълим дастури асосида белгиланади.

Академик давр давомида ўқувчи томонидан тўпланиши лозим бўлган кредитлар миқдори ўқув режасида кўрсатилган мажбурий ва танлов фанларни ўз ичига олади.

Мажбурий ва танлов фанлар таркиби ҳамда уларни ўрганишга ажратиладиган кредитлар миқдори фанлар каталогига мувофиқ техникум томонидан мустақил белгиланади.

Ўқувчилар шахсий таълим траекториясида белгиланган танлов фанлари доирасида фанларни мустақил танлаши мумкин. Ўқувчиларнинг шахсий таълим траекториясини шакллантириш тартиби техникумлар томонидан белгиланади.

14. Ўқувчи бир ўқув йилида камида 60 кредит тўплаши зарур. Ўқув йили давомида ўқувчи томонидан ўзлаштирилиши лозим бўлган кредитлар ҳажми ўқув режасида кўрсатилган мажбурий ва танлов фанларни ўз ичига олади.

Ўқувчи ўзининг шахсий таълим траекториясини шакллантиришда ҳар бир ўқув йили учун камида 60 кредит ҳажмидаги фанларнинг

ўзлаштирилишини назарда тутиши, унинг таркибида ўқув режасидаги мажбурий фанлар бўлишини инобатга олиши шарт.

15. Ўрта махсус профессионал таълим дастури асосида битирувчи олий таълим муассасаларида иккинчи босқичдан ўқишини давом эттирганда, тўпланган жами кредитлар олий таълим муассасасининг биринчи босқичида тўпланиши лозим бўлган кредитга тенглаштирилган ҳолда ҳисобланади.

Бунда ўрта махсус профессионал таълим дастури ва бакалавриат таълим йўналиши дастури таққосланган ҳолда ўқувчи таълим дастуридаги фанлар фарқларини ўқув йили якунига қадар ўзлаштириши лозим.

16. Техникумларда ўқув юкламасининг ҳажми ўқув режаси асосида белгиланади.

Кредит-модуль тизимида 1 кредит ўртача 25-30 академик соат ҳисобидаги ўқув юкламасига тенг қилиб олинади. Бунда ўқувчи муайян фандан тегишли кредитларни тўплаши учун белгилаб олинган миқдордаги ўқув юкламасини ўзлаштириши зарур.

Ўқув юкламаси аудитория соати ва мустақил таълим соатига бўлинади.

Таълим дастури ўқув йили учун ўқувчи томонидан, қоида тариқасида, бир семестрда 30 кредит, бир ўқув йилида 60 кредит тўплаши инобатга олиниб ишлаб чиқилади.

Кечки, сиртки ва дуал таълим шакллари ҳамда таълим соҳаси хусусиятидан келиб чиққан ҳолда, семестр ва бир ўқув йилидаги кредитлар миқдори техникум педагогик кенгашининг қарори билан ўзгариши мумкин.

Шахсий таълим траекторияси асосида таҳсил олаётган ўқувчилар ҳам ҳар бир семестр учун 30 кредит ҳажмидаги фанларни ўзлаштириши ва ушбу фанлар таркибида ўқув режасидаги мажбурий фанлар бўлиши шарт.

17. Таълим сифатини таъминлаш ва педагог ходимлар ўртасида рақобатни шакллантириш мақсадида техникумнинг педагогик кенгаши қарорига асосан таълим жараёнини бошқариш ахборот тизими портали орқали ўқувчиларга фан доирасида ўқувчиларнинг шахсий таълим траекториясини шакллантириш жараёнида педагог кадрларни танлаш имконияти берилади.

18. Академик қарздор ўқувчиларнинг ташаббуси билан мавжуд академик қарзларни топшириш техникумда, қоида тариқасида, таътил вақтида пулли асосда ташкил этилади.

Таътил даврида академик қарзларни топшириш қуйидаги тартибда ташкил қилинади:

ўқувчи таътил бошлангунига қадар техникум директорининг ўқув жараёнини ташкил этишга масъул бўлган ўринбосарига (кейинги ўринларда – директор ўринбосари) ўзининг таътил даврида ўқиш истагини билдиради;

директор ўринбосари ушбу ўқувчига таътил даври учун дарс жадвалини тузади ва ўқувчи тўлов пулини тўлаганидан сўнг дарсларга киритилади;

таътил давридаги ўқиш амалдаги баҳолаш тизими асосида ўқувчилар билимини шаффоф баҳолаш тамойилига кўра ташкил қилинади.

Таътил давридаги ўқишга ўқитувчилар ўз ихтиёрлари асосида жалб қилинади ҳамда уларга соатбай асосида иш ҳақи тўланади.

Таътил давридаги ўқишни ўқув режасида белгиланган ишлаб чиқариш амалиётлари ва бошқа ўқув машғулотлари ҳисобидан ўтказишга йўл қўйилмайди.

3-боб. Ўқувчиларнинг ўзлаштиришини баҳолаш тизими

19. Таълим дастури доирасида техникум ўқувчиларининг билимини баҳолаш қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда амалга оширилади.

20. Фаннинг ишчи ўқув дастурида белгиланган баҳолаш тартибига мувофиқ ҳамда ижобий баҳолар доирасида баҳоланган ўқувчиларга кредитлар берилади.

Ўқувчи белгиланган таълим олиш натижаларига эриша олмаган тақдирда, кредитлар берилмайди.

21. Баҳолаш усуллари ўқувчининг фан доирасидаги ютуқларини акс эттирувчи ва тасдиқловчи ёзма, оғзаки, амалий иш, лойиҳа иши каби назорат турларини ўз ичига қамраб олади.

Баҳолаш мезони ўқитиш натижаларига эришилганлигини акс эттириши шарт.

22. Бир техникумдаги баҳолаш тизими бошқа бир техникумдаги ёки (хорижий) профессионал таълим ташкилотидagi баҳолаш тизими билан қиёсий таққослаш орқали баҳолаш тизимига конвертация қилиниб, кредитларни кўчириш амалга оширилади.

4-боб. Ўқувчиларнинг академик мобиллиги ва кредитларни тан олиш

23. Академик мобилликни таъминлаш ва ўқувчининг кредитлари бошқа техникумлар томонидан тан олинишида қуйидаги ҳужжатлардан фойдаланилади:

таълим дастури каталоги;

таълим тўғрисидаги келишув, маълумотнома ва транскрипт.

Мазкур ҳужжатлар таълим олиш натижаларини акс эттиради ва техникумларга кредитларни тан олиш ва ўқишни кўчириб ўтказишни кўриб чиқиш учун асос ҳисобланади.

24. Академик мобиллик доирасида ўқувчининг барча кредитлари техникум томонидан таълим дастурини ўзлаштиришда тўлиқ ҳисобга олинади.

25. Ўқувчи жўнатувчи техникум тавсиясига асосан қабул қилувчи техникумга академик мобилликни амалга ошириш учун зарур ҳужжатларни топширади.

Жўнатувчи техникум томонидан ўқувчига белгиланган шаклдаги транскрипт тақдим этилади.

26. Ўқувчининг академик мобиллик даврида ўзлаштириши белгиланган фанларни жўнатувчи техникумнинг розилигисиз ва у билан келишмасдан ўзгартириш мумкин эмас.

Хориждаги ҳамкор профессионал таълим ташкилотининг фан дастурида белгиланган таълим олиш натижалари техникумнинг фан дастури бўйича таълим олиш натижаларига мос келиши ёки уларни тўлдириши лозим.

27. Қабул қилувчи техникумда ўқувчи томонидан ўзлаштириладиган фанлар жўнатувчи техникумнинг фанларига интеграция қилинганлиги, шунингдек, академик мобиллик даврида ўқувчининг билим даражасини аниқловчи кўрсаткичларнинг жўнатувчи ва қабул қилувчи техникумнинг баҳолаш тизимларига конвертация қилинганлиги академик мобиллик тўғрисидаги шартномада аниқ кўрсатилган бўлиши лозим.

Қабул қилувчи техникумда ўзлаштириладиган кредитлар миқдори техникумда ёки хорижда ўқиш даврига (3 – 6 ой ёки 1 йилга) мутаносиб бўлиши керак. Жўнатувчи техникум томонидан ўқувчи академик мобиллик даврида ўзлаштирган (тўлиқ ёки қисман) кредитлари тан олинади. Ўқувчи жўнатувчи техникумга қайтиб келганда, академик мобиллик даврида тўпланган кредитлар миқдоридан келиб чиқиб, амалдаги тартибга кўра уни кейинги босқичга ўтказиш ёки босқичда қолдириш белгиланади.

Техникумнинг ҳамкор ташкилотлар билан биргаликда ишлаб чиқилган таълим дастурлари доирасида академик мобиллик учун таълим тўғрисидаги келишувлар тузиши талаб этилмайди.

28. Техникум ўқувчиларининг ўқишини кўчириш, ўқишдан четлаштириш, қайта тиклаш ва курсдан курсга ўтказиш Вазирлар Маҳкамасининг 2020 йил 7 августдаги 466-сон қарори билан тасдиқланган Ўзбекистон Республикасида узлуксиз бошланғич, ўрта ва ўрта махсус профессионал таълим тўғрисидаги низомга мувофиқ амалга оширилади.

Ўқишини бошқа техникумларга кўчиришга рухсат берилган ўқувчиларнинг тегишли мутахассислиги ўқув режаси таққосланган ҳолда фанлар ва кредитлар миқдоридаги фарқлар аниқланади.

Бунда тўпланиши лозим бўлган кредитлар миқдорининг 10 фоизигача ўзгариш бўлганда фарқ қилган фанларни жорий ўқув йили якунига қадар ўзлаштириш лозим бўлади.

Тўпланиши лозим бўлган кредитлар миқдоридаги фарқ 10 фоиз ва ундан юқори бўлган ҳолларда ўқувчи мазкур босқични қайтадан ўқиши лозим.

5-боб. Кредит-модуль тизимида рўйхатга олиш хизматини ташкил этиш

29. Рўйхатга олиш хизматлари таълим ва ўқувчилар билимини баҳолаш жараёнларини алоҳида юритиш, ўқувчилар ҳақидаги академик маълумотларни электрон тарзда автоматик бошқариш ҳамда якуний назоратларни ўтказиш мақсадида ташкил этилади.

30. Рўйхатга олиш хизмати ўқувчига танлаган мутахассислиги бўйича юқори даражадаги билим, кўникма ва малакаларга эришишда ёрдам беришга қаратилган бўлиб, қуйидаги функцияларни қамраб олади:

ўқув жараёни жадвалини тузиш ва бажарилишини назорат қилиш;

ўқувчиларнинг фанларга рўйхатдан ўтишини назорат қилиш;

академик гуруҳларни шакллантириш;

оралиқ, якуний баҳолашлар ва якуний давлат аттестацияси ўтказилишини назорат қилиш;

маълумотлар базасини шакллантириш ва мунтазам янгилаб бориш;

таълим олаётган ўқувчилар ҳақидаги маълумотларнинг сақланишини ташкил этиш;

транскрипт шакллари шакллантириш ва ўқувчиларнинг маълумотларини киритиш;

ўқувчилар контингенти бўйича статистикани юритиш.

31. Рўйхатга олиш хизматлари ўқув-методик бўлим томонидан амалга оширилади. Техникумларнинг молиявий имкониятларидан келиб чиққан ҳолда бюджетдан ташқари маблағлар ҳисобидан Таълимнинг кредит тизимини бошқариш сектори ташкил этилиши мумкин.

32. Рўйхатга олиш хизмати белгиланган жадвалга мувофиқ ўқувчиларни фанларга рўйхатдан ўтказди ва ўқувчининг шахсий таълим траекториясини шакллантиради.

Ўқувчининг шахсий таълим траекторияси улар томонидан мустақил равишда гуруҳ мураббийи ёрдамида ўқув режаси ва танлов фанлари асосида умумий ўқиш даври учун тузилади.

Ўқувчи шахсий таълим траекториясига ҳар ўқув йилидан олдин ўзгартириш ёки қўшимчалар киритиши мумкин.

33. Ўқувчининг шахсий таълим траекторияси асосида рўйхатга олиш хизмати академик гуруҳларни шакллантиради ва муайян бир фанга ёзилиш етарли бўлмаган тақдирда, шахсий таълим траекториясини ўзгартириш зарурлиги тўғрисида ўқувчиларга хабар беради.

Ўқувчининг шахсий таълим траекторияси шакллантириб бўлингандан сўнг рўйхатга олиш хизмати дарс жадвалини тузиш учун техникум ўқув-методик бўлимига академик гуруҳлар тўғрисида маълумот беради.

34. Рўйхатга олиш хизмати ҳар бир ўқувчини рўйхатдан ўтказиш санаси ва вақтини белгилайди (ўқувчи томонидан етарли ГРА кўрсаткичларининг тўплаганлиги ва тўлов-контракт амалга оширилганлигига қараб).

Биринчи босқич ўқувчиларини рўйхатдан ўтказиш улар билан академик ва касбга йўналтириш тадбирлари амалга оширилганидан сўнг бошланади.

35. Ўқувчилар танлаган фанларини ҳар семестрнинг биринчи ҳафтаси ичида ўзгартириши мумкин.

6-боб. Якунловчи қоидалар

36. Техникумда таълим олишнинг тўлов-контракт миқдори қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ белгиланади.

37. Фанлар бўйича қайта таълим олиш учун тўлов қиймати техникум томонидан бутун ўқув йилининг тўлов-контракт суммасидан келиб чиққан ҳолда белгиланади.

Қайта таълим олиш учун тўлов-контракт механизми техникум томонидан бир кредит қийматини ҳисоблаш асосида аниқланади.

Бир кредит қиймати ўқув йили давомидаги таълим олиш учун тўланадиган базавий тўлов-контракт миқдорини режалаштирилган кредитлар миқдорига бўлиш йўли билан белгиланади.

38. Таълим дастурида белгиланган натижаларга эришиш ҳамда кредит-модуль тизими тўғри ва ҳаққоний қўлланилаётганлигини аниқлаш ва баҳолаш мақсадида ўқув жараёнининг мониторинги ўтказилади.

Мониторинг техникум ва олий таълим ташкилоти томонидан сўровнома, интервью олиш ёки эришилган натижаларни таҳлил қилиш ва бошқа усулларда амалга оширилиши мумкин.

39. Ўқувчи ўқув режасида назарда тутилган кредитларни тўпласа, шу жумладан, якуний давлат аттестациясидан муваффақиятли ўтса, профессионал таълимнинг тегишли даражасига эга бўлади ва унга белгиланган тартибда давлат намунасидаги диплом берилади.

40. Ўқувчиларнинг шахсий таълим траекторияларига тегишли маълумотномалар, кредитларни тан олиш ва ўқишини кўчириб ўтказишга тааллуқли ҳужжатлар, транскриптлар, имтиҳон қайдномалари 75 йил давомида техникумлар архивида сақланади.

Вазирлар Маҳкамасининг
2023 йил 7^н декабр даги 648^н -сон қарорига
2-илова

Ўзбекистон Республикаси Ҳукуматнинг айрим қарорларига киритилаётган ўзгартириш ва қўшимчалар

1. Вазирлар Маҳкамасининг 2020 йил 7 августдаги 466-сон қарори билан тасдиқланган Ўзбекистон Республикасида узлуксиз бошланғич, ўрта ва ўрта махсус профессионал таълим тўғрисидаги низом қуйидаги мазмундаги 61¹ – 61⁵-бандлар билан тўлдирилсин:

“61¹. Техникум ўқувчиларини ўқишдан четлаштириш қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда амалга оширилади.

Ўқувчи четлаштирилгунига қадар ўзлаштирган кредитлар миқдори техникум томонидан тўлиқ ҳажмда ҳисобга олинади.

Четлаштирилган ўқувчига белгиланган шаклдаги академик маълумотнома берилади.

61². Ўқувчилар қонунчилик ҳужжатлари асосида ўқишини қайта тиклаш ва кўчириш ҳуқуқига эга.

61³. Бир фанга ажратилган аудитория соатининг 25 фоизини ва ундан ортиқ соатни сабабсиз қолдирган ўқувчи ушбу фандан четлаштирилиб, якуний назоратга киритилмайди ҳамда мазкур фан бўйича тегишли кредитларни ўзлаштирмаган ҳисобланади.

Якуний назоратга киритилмаган ёки кирмаган, шунингдек, ушбу назорат тури бўйича қониқарсиз баҳо олган ўқувчи академик қарздор ҳисобланади.

Техникумда академик қарздор ўқувчилар таътил вақтида ёки кейинги семестрлар мобайнида тегишли фанлардан ўзлаштирилмаган кредитлар миқдорига мос равишда базавий тўлов-контракт миқдоридан келиб чиққан ҳолда тўловни амалга оширгандан сўнг ўзлаштирилмаган фанларни ўз ҳисобидан қайта ўқиш ҳуқуқига эга бўлади.

Техникум педагогик кенгаши қарори билан академик қарздорликни бир марта бепул топширишга рухсат берилиши мумкин.

61⁴. Ўқувчини курсдан курсга ўтказиш, унинг GPA қийматини ҳисобга олган ҳолда амалга оширилади. Бунда GPA кўрсаткичи 2,4 дан кам бўлмаслиги талаб этилади. GPA кўрсаткичини тўплай олмаган ўқувчи қайта ўқиш учун тегишли курсда қолдирилади.

61⁵. Семестр ва ўқув йили якуни натижалари бўйича академик қарздорлиги бор таълим олувчилар ўқишдан четлаштирилмайди ва курсда қолдирилади.

Курсда қолган ўқувчилар фақат қарздор бўлган модулларни ўзлаштириб, уларга мос равишда шартнома маблағларини тўлайди. Шартнома асосида бир курсда қайта ўқиш сони чегараланмайди.

GPA кўрсаткичини ҳисоблашда ўқувчи таҳсил олган курс якунига кўра қайта топшириш натижалари ҳам инобатга олинади.

Ўқувчи ишлаб чиқариш (дипломолди) амалиётига қатнашмаган ёки амалиёт якунлари бўйича қониқарсиз баҳо билан баҳоланган ҳолларда, у академик қарздор ҳисобланади ва GPA кўрсаткичидан қатъи назар курсда қолдирилади.

Ўқув режасида белгиланган таълим олиш муддатида тегишли курсларни тамомлаган, лекин белгиланган кредит миқдорини тўплай олмаган ўқувчи техникумда ўқишни битираётган ўқувчи сифатида қайд этилади.

Жами таълим олиш муддати биринчи курсга ўқишга қабул қилингандан сўнг 6 йилгача деб белгиланади.

Ўқувчи таълим дастури бўйича якуний курсни тугатгандан сўнг белгиланган энг кам кредитлар миқдорини тўплаб, шартнома тўловидан қарзи бўлмаса, “битирувчи” мақомига эга бўлади”.

2. Вазирлар Маҳкамасининг 2021 йил 26 февралдаги 106-сон қарори билан тасдиқланган Профессионал таълим муассасаларининг бошқарув ҳамда педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш жараёнини ташкил этиш тартиби тўғрисидаги низомда:

а) 2-банд қуйидаги мазмундаги хатбошилар билан тўлдирилсин:

“кредит – таълим олиш натижаларига кўра тингловчи томонидан муайян модул бўйича ўзлаштирилган ўқув юкламасининг ўлчов бирлиги;

кредит тўплаш – таълим элементларини ўзлаштириш ва касбий фаолият натижасида эришган ютуқлар бўйича тақдим этиладиган кредит бирликларини йиғиш;

касбий ривожланиш траекторияси – тингловчи томонидан танланган ҳамда унга кетма-кетликда билимлар тўплаш ва хоҳлаган компетенциялар йиғиндисига эга бўлиш имкониятини берадиган йўналиш (маршрут). Таълим траекторияси институционал ҳужжатлар ва йўриқномалар ёрдамида тузилиши ҳамда турли таълим траекториялари натижада бир хил малака олишга олиб келиши мумкин;

модуль – тингловчининг тегишли билимга эгалик қилиш, касбий билим ва кўникмаларни шакллантиришга қаратилган ўқув дастурининг мустақил таркибий қисми;

кредит-модуль – ҳар бир ўзлаштирилган модуль бўйича кредит бирликлари жамлаб бориладиган ўқитиш-баҳолаш тизими;

тингловчи – қайта тайёрлаш ёки малака ошириш курсларида белгилаган тартибда таҳсил олаётган жисмоний шахс;

GPA (Grade Point Average) – тингловчининг дастур бўйича ўзлаштирган баллари ўртача қиймати бўлиб, у қуйидаги формула ёрдамида ҳисобланади:

$$GPA = \frac{K_1 * U_1 + K_2 * U_2 + K_3 * U_3 + \dots + K_n * U_n}{K_1 + K_2 + K_3 + \dots + K_n}, \text{ бунда:}$$

K_n – ҳар бир модулга ажратилган кредитлар миқдори;

U_n – ҳар бир модуль бўйича тингловчи тўплаган балл;

n – модульнинг сони.

Бунда тингловчи фақат модулни муваффақиятли якунлаган тақдирда, ушбу модуль бўйича кредит берилади.”;

б) 21-банддаги “иловасида” сўзи “1-иловасида” сўзи билан алмаштирилсин;

в) 39-банддан сўнг қуйидаги мазмундаги 6¹-боб билан тўлдирилсин:

“6¹-боб. Қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш жараёнига кредит-модуль тизимини жорий этиш

39¹. Қайта тайёрлаш ва малака ошириш курсларининг ўқув режаси ва ўқув дастури Ўзбекистон Республикаси Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлиги томонидан тасдиқланади.

39². Ўқув режаси ва ўқув дастури ҳар бир таълим элементида мос келадиган таълим олиш натижаларини кўрсатган ҳолда, малака ошириш курсларида 24 кредит ва қайта тайёрлаш курсларида 96 кредитга мос келишини ҳисобга олган ҳолда ишлаб чиқилади.

39³. Қайта тайёрлаш ва малака ошириш жараёнини режалаштириш тасдиқланган контингент режа-жадвали ва назорат тадбирлари (гуруҳларни шакллантириш, малака ошириш шакллари бўйича тақсимлаш: муқобил, мустақил, таълим муассасасида бевосита малака ошириш, кредитларни ҳисоблаш) мажмуини ўз ичига олади.

Қайта тайёрлаш ва малака оширишга жалб этилган тингловчилар белгиланган кредитни ўзлаштириши орқали унинг натижаларини мониторинг қилиши ва таълим дастуридаги ўқув модулларининг сифатли ўзлаштирилишини таъминлаш назарда тутилади.

39⁴. Қайта тайёрлаш ва малака ошириш давомида тингловчи томонидан тўпланиши лозим бўлган кредитлар миқдори ўқув режасида кўрсатилган мажбурий ва танлов модулларини ўз ичига олади.

Мажбурий ва танлов модуллари таркиби ҳамда уларни ўрганишга ажратиладиган кредитлар миқдори Институт томонидан белгиланади.

39⁵. Қайта тайёрлаш ва малака оширишда 1 кредит 6 соатлик ўқув юкламасига тенг бўлади. Бунда тингловчи муайян модулдан тегишли кредитларни тўплаши учун маълум миқдордаги ўқув юкламасини ўзлаштириши зарур.

Малака ошириш курсларининг даврийлиги 3 йилда камида бир марта бўлиб 24 кредит (144 соат), қайта тайёрлов курслари тингловчилари 96 кредит (576 соат) тўплаши зарур.

39⁶. Қайта тайёрлаш ва малака ошириш курслари давомида белгиланган кредит миқдорини ўзлаштира олмаган ҳамда узрли сабабларсиз тингловчилар сафидан четлаштирилган тингловчилар бир йил давомида ўз ҳисобидан ишдан ажралган ҳолда ёки масофадан малака оширишлари талаб қилинади.

39⁷. Тингловчилар малака ошириш шакллари бўйича белгиланган кредитларни тўплаши лозим бўлади.

Бунда:

муқобил малака оширишга жалб этилган тингловчилар кўрсаткичлардан бирини бажариб 23 кредит, маҳорат дарси учун 1 кредит жами 24 кредит тўплайди;

мустақил малака оширишда тингловчилар белгиланган кўрсаткичлар бўйича тўплаган кредитлар миқдори 16 ва ундан юқори бўлганда рўйхатга олинади ва 16 – 24 оралиғидаги кредитларни электрон платформа орқали тўплайди, 16 дан кам кредит тўплаган тингловчилар бевосита таълим муассасасида малака ошириш шаклида рўйхатга олинади;

бевосита таълим муассасасида малака оширадиган тингловчилар малака оширишнинг ўқув режасидаги модулларни ўзлаштириш орқали 24 кредитни тўплайди.

39⁸. Қайта тайёрлаш ва малака ошириш курсларида тингловчилар белгиланган модуллар бўйича 56 фоиздан юқори ўзлаштира, модул учун ажратилган кредит берилади.

Профessional таълим тизимида раҳбар ва педагог ходимларни қайта тайёрлаш ҳамда уларнинг малакасини ошириш жараёнига кредитларни тақсимлаш мазкур Низомга 2-иловада келтирилган мезонларга мувофиқ амалга оширилади.

39⁹. Муқобил ва мустақил малака ошириш шакллари тингловчилари белгиланган мезонлар бўйича ижобий баҳоланса, бевосита таълим муассасасида малака оширадиган тингловчилар малака оширишнинг ўқув режасидаги модулларни ўзлаштирганлиги учун кредитлар берилади. Тингловчилар белгиланган таълим олиш натижаларига эриша олмаган тақдирда, кредитлар берилмайди”;

г) илова 1-илова деб ҳисоблансин;

д) қуйидаги мазмундаги 2-илова билан тўлдирилсин:

“Профessional таълим муассасаларининг бошқарув ҳамда педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш жараёнини ташкил этиш тартиби тўғрисидаги низомга 2-илова

**Профessional таълим тизимида раҳбар ва педагог ходимларни қайта тайёрлаш ҳамда уларнинг малакасини ошириш жараёнига кредитларни тақсимлаш
ЖАДВАЛИ**

T/p	Кўрсаткичлар номи	Амал қилиш муддати	Кредит миқдори
1. Муқобил малака ошириш шакли учун кредит тўплаш			
1.	Ўзбекистон Республикасининг давлат мукофотлари билан тақдирланган раҳбар ёки педагог ходим	Малака ошириш даврийлигида	23
2.	“Устоз” миллий мукофоти ғолиби	Сўнгги 3 йилда	23
3.	“Worldskills” мусобақалари совриндорларини тайёрлаган таълим ташкилотининг раҳбар ёки педагог ходим	Сўнгги 2 йилда	23
4.	Республика миқёсидаги фан олимпиадалари ва кўрик-танловларда ғолибликни қўлга киритган ўқувчиларни тайёрлаган раҳбар ёки педагог ходим	Сўнгги 2 йилда	23
5.	Ўқувчилари халқаро математика (IMO), физика (IPhO), кимё (IChO), биология (IBO) информатика (IOI) олимпиадаларида олтин, кумуш ёки бронза медаль (биринчи, иккинчи ва учинчи ўрин) билан тақдирланган раҳбар ёки педагог ходим	Сўнгги 4 йилда	23
6.	Фалсафа доктори (Doctor of Philosophy (PhD)) ёки фан доктори (Doctor of Science (DSc)) илмий даражасига ҳамда Олий аттестация комиссияси томонидан берилган катта илмий ходим, доцент ёки профессор илмий унвонига эга бўлган раҳбар ёки педагог ходим	Сўнгги 4 йилда	23
7.	Юқоридаги кўрсаткичлардан бирига эга бўлган раҳбар ёки педагог ходим маҳорат дарсини ўтиб беришга жалб этилади	Малака ошириш даврийлигида	1
2. Мустақил малака ошириш шакли учун кредит тўплаш			
1.	Педагогик фаолият бўйича 5 йил ва ундан кўп иш стажига эга бўлган раҳбар ёки педагог	- 10 йил ва ундан кўп иш стажига эга - 5-9 йил иш стажига эга	4 2
2.	Семинар-тренинглар ташкил этиш	- республика миқёсида - вилоят миқёсида	2 1
3.	Илмий конференцияларда маърузалар билан қатнашиш ёки илмий журналларда мақолалар чоп этиш	- халқаро миқёсда - республика миқёсида (ҳар бир мақола учун)	5 3
4.	Инновацион ишланмаларга муаллифлик қилиш	- рационализаторлик таклифи - инновацион ишланмаларга муаллифлик	2 2
5.	Малака тоифасига эга бўлган ёки тегишли лавозимдаги педагог	- олий малака тоифали ёки бош ўқитувчи	3 2

		- биринчи малака тоифали ёки етакчи ўқитувчи - иккинчи тоифали ёки катта ўқитувчи	1
6.	Олий малака тоифага (бош ўқитувчи лавозими) эга бўлгандан сўнг олий малака тоифасини 5 йил давомида сақлаб келган ва узлуксиз иш стажига эга бўлган педагог ходим	—	1
7.	Газета, журнал ва интернет-нашрларида мақолалар чоп этиш	- газета ва журналларда - интернет ахборот тармоғи нашрларида	1 1
8.	Ҳар ўқув йили давомида очик дарслар ўтганлиги учун	- уч марта ва ундан ортиқ - икки марта - бир марта	2 1 0,5
9.	Халқаро илмий журналларда ва маҳаллий илмий нашрларда ("Web of Science", "Scopus" базасига ва Олий аттестация комиссияси рўйхатига киритилган журналларда) чоп этилган мақолалар	- халқаро журналлардаги илмий мақолалар - республика илмий журналларидаги илмий мақолалар	5 3
Жами кредитлар миқдори			16-24
3. Бевосита таълим муассасасида малака оширишда кредит тўплаш			
<i>3.1. Раҳбар ходимлар</i>			
1.	Таълимда бошқарувга		1-3
2.	Бошқарувда ҳуқуқий масалалар		2-3
3.	Бошқарувда молиявий-иқтисодий масалалар		2-3
4.	Бошқарувда масъулияти ва мослашувчанлик		0-1
5.	Бошқарувда ахборот-коммуникация технологиялари ва медиасаводхонлик		1-2
6.	Коммуникатив кўникмаларни ривожлантириш		3-5
7.	Ўз-ўзини ривожлантириш		4-6
8.	Тингловчилар билимини баҳолаш		0-1
<i>Жами кредитлар миқдори</i>			14-24
<i>3.2. Педагог ходимлар</i>			
1.	Профessional таълимга оид давлат сиёсати масалалари		1-2
2.	Педагогнинг коммуникатив кўникмаларини ривожлантириш		2-3
3.	Ахборот-коммуникация технологиялари ва медиасаводхонлик		1-2
4.	Ўз-ўзини ривожлантириш ва узлуксиз касбий ривожланиш масалалари		3-5
5.	Педагогик масъулият ва мослашувчанлик		4-6
6.	Фандаги янгиликлар ва фанни ўқитишнинг долзарб масалалари		2-3
7.	Ўқувчилар компетенцияларини баҳолаш усуллари ва воситалари		1-2
8.	Тингловчилар билимини баҳолаш		0-1
Жами кредитлар миқдори			14-24

Изоҳ. Профессионал таълим тизимида раҳбар ва педагог ходимларни қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш жараёнига кредитларни тақсимлаш жадвалига Ўзбекистон Республикаси Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлиги томонидан ўзгартириш ва қўшимчалар киритилиши мумкин".

